

Kratki izvještaj sa rada Prosudbenih povjerenstava nacрта Zakona o znanosti i Zakona o visokom obrazovanju vezano uz pitanja i prava mladih znanstvenika

Zagreb, 25.01.2011.

Drage kolegice i kolege,

Članovi MLAZ-a, Radne skupine znanstvenih novaka UNIZG-a i Vijeća asistenata IRB-a

Evo i kratki izvještaj sa povjerenstava. S obzirom da oni traju uobičajno dva dana za redom po 8h, teže pronalazimo vremena za javiti se.

Uključili smo se u Prosudbena povjerenstva nakon nekoliko već održanih sjednica. Stoga smo u samom početku rada morali zadobit povjerenje članova što smo na kraju dobili te moramo reći da rad povjerenstava protječe u konstruktivnoj atmosferi s uvažavanjem naših stavova i mišljenja. No, kao što smo se i bojali u priči s velikim pitanjima poput autonomije sveučilišta i programskih ugovora, nezapažena su bila pitanja glede problema mladih znanstvenika. Tako da smatramo da je dobro da smo ušli u povjerenstva kao pridruženi članovi, aktualizirali pitanja i probleme vezane uz mlade znanstvenike te dodali novu dinamiku njihovom radu.

Kao što ćete moći dolje pročitati, veći dio naših zahtjeva je usvojen no ne i svi. Daljnji tijek rada na nacrtima zakona će biti pretakanje zaključaka pojedinih Prosudbenih povjerenstva u nove Nacrte Zakona te usuglašavanje određenih zaključaka vezanih uz iste/slične teme.

Kriteriji po kojemu ćemo mjeriti uspjeh rada Prosudbenih povjerenstava će biti novi nacrti Zakona i na koji način će zaključci pojedinih povjerenstava biti implementirani u njih.

Sukladno navedenom, nastavljamo naš rad u Prosudbenim povjerenstvima kroz argumentirani konstruktivni dijalog te ćemo vas dodatno izvještavati o radu istih.

Srdačni pozdravi,

Dr.sc. Iva Rezić i dr.sc. Nenad Malenica

Dr.sc. Ivana Furčić i mr.sc. Marko Pavić

Dinamika rada Prosudbenih povjerenstava

Prosudbeno povjerenstvo za Zakon o znanosti je završilo sa svojim radom nakon 6 održanih sjednica (na 3 smo prisustvovali) donošenjem načela, koje bi sada trebalo Ministarstvo pretočiti u članke. Prosudbeno povjerenstvo Zakona o visokom obrazovanju je prošlo kroz usaglašavanje načela nakon 5 održanih sjednica (na 2 smo prisustvovali) te se sada ide u razradu članaka.

1) Zakon o znanosti

- Duljina znanstvenog novaštva

Podijeljeno je mišljenje između instituta i Sveučilišta o tome. Slažu se da ga treba skratiti no nema suglasja na koliko. Instituti smatraju da treba skratiti na model 5+1 godina, a sveučilišta na 4+2 godine s prijedlogom da se početak novaškog staža računa od upisa doktorskog studija kako bi se uskladio ciklus novaštva i doktorskog studija koji su do sada bili prečesto u disbalansu.

- Doktorski studiji

Potrebno je detaljnije ih urediti u Zakonu sukladno europskim trendovima kako bi svi doktorandi na nacionalnoj razini bili izjednačeni u pravima. Potrebno je zakonom insistirati da se novaci i post-doktorandi ne vezuju samo uz institucije nego i uz projekt te uz jasnu **odgovornost mentora/voditelja projekta**.

Doktorandi izvan znanstvenih pravnih osoba i asistenti ne bi smjeli biti diskriminirani u odnosu na novake (ne upisivanje u upisnik znanstvenika)

- Obaveza postdoktoranda za usavršavanje u inozemstvu/drugoj instituciji

Nema opravdanja za prisiljavanje postdoktoranada na tu mobilnost i **odustaje se od nje**.

- Financiranje radnih mjesta znanstvenih novaka i postdoktoranada

Otvora se mogućnost financiranja kroz programske ugovore te i kroz kompetitivne sheme s time da prava i obveze mladih znanstvenika trebaju biti ujednačena bez obzira na način financiranja. Sredstva za financiranje novaka bi se trebala raspodijeliti kroz programske ugovore i dio za Hrvatsku zakladu za znanost.

- Postdoktorandi

U ovom trenutku nije opravdano uvođenje „tenure track“ koncepta koji bi bio nestimulativan za mlade znanstvenike

Ne vidi se potreba za ograničavanjem posdoktoranskog staža na maksimalno jedno trogodišnje razdoblje, ukoliko ustanova ima osigurana sredstva za financiranje radnog mjesta suradnika – postdoktoranda

- Odgovornost mentora

Bit će dopunjen dio odredbom koja će obvezati ustanovu na ocjenu mentora, a opći akt ustanove treba **regulirati prava i obveze novaka ali i mentora**

- Poticajne mjere

Povjerenstvo smatra kako u Zakonu je potrebno pažljivije afirmirati poticajne mjere za selekciju, obrazovanje i zadržavanje mladih znanstvenika

- Piramidalni ustroj

Podržava se kao načelo no ne u sadašnjem obliku. Sveučilišta predlažu da se izbrišu brojevi kao mjerilo piramide iz zakona i to ostavi samo kao načelo jer inače ruši autonomiju sveučilišta. Također tijekom razdoblja uspostave „piramide“ ne smije se ograničiti napredovanje mladim znanstvenicima i ne smije stvoriti generacijsku tenziju

- Napredovanje na radnom mjestu

Podržava se sustav u kojem napredovanje na javnom mjestu nije obaveza što će dovesti do prirodne selekcije najboljih na vrhu

U ovom trenutku nije opravdano uvođenje „tenure track“ koncepta koji bi bio nestimulativan za mlade znanstvenike

2. Zakon o visokom obrazovanju

Pitanja vezana uz mlade znanstvenike su većinom bila definirana kroz Zakon o znanosti tako da ovdje donosimo zaključke vezane uz njih.

- Prepreka za upis doktorskog studija

Čl. 35. St 2. Priječio je osobama izvan sustava da upisuju doktorski studij. Konsenzus je da taj članak treba ukinuti, ali i ostaviti sveučilištima da mogu definirati posebne kriterije.

- Vraćanje asistenta

Konsenzusom je usuglašeno da je potrebno vratiti asistenta na sveučilišta i veleučilišta

- Definicija asistenta

U nacrtu Zakona definirati asistenta kao osobu koja radi na sveučilištu radi stjecanja doktorata znanosti i suradnje u nastavi uz činjenicu da se isti bira na rok od 6 godina bez prava reizbora, s obvezom podnošenja izvještaja o radu svake 2 godine.

- Obveze znanstvenih novaka u nastavi

Napomenuto je da je obaveza znanstvenih novaka primarno znanost, a suradnja u nastavi je njihovo pravo i da im institucija treba omogućiti minimalno određen broj sati u nastavi kako bi mogli konkurirati za radno mjesto docenta.

- Piramidalni ustroj

Piramidalni ustroj trebao bi u zakonu biti zadan kao načelo bez konkretnih brojki

- Vraćanje magisterija

Prihvaćen je zaključak da vraćanje magisterija znanosti unosi zbrku u postojeći sustav

- Pitanje odgovornosti mentora na doktorskom studiju

Prihvaćen je naš prijedlog za izmjenu čl. 58, st. 2 koji definira da se studentu diplomskog i poslijediplomskog studija imenuje mentor. S obzirom na različitu ulogu mentora u diplomskom i poslijediplomskom studiju, članak se razdvaja na 2 stavka te se uvodi obveza da mentor na poslijediplomskom studiju podnosi godišnje izvješće o doktorandu.

- Naslovna zvanja - docenti

Prihvaćen je konsenzus o zadržavanju samo naslovnog zvanja docenta.